



MOKER P\_Oi  
Verenigde Presentatie- en  
Ontwikkelinstellingen Amsterdam  
moker.amsterdam  
info@moker.amsterdam

Wethouder Touria Meliani  
Postbus 202  
1000 AE Amsterdam

cc:  
Amsterdams Fonds voor de Kunst  
Gemeente Amsterdam, Kunst & Cultuur  
Amsterdamse Kunstraad  
Mondriaan Fonds  
Staatssecretaris Kunst en Cultuur Gunay Uslu

Amsterdam, 13 juli 2023

**Betreft: Effecten verandering regeling Kunstpodia Mondriaan Fonds**

Geachte mevrouw Meliani,

Recent heeft u via de Contourenbrief d.d. aangegeven welke prioriteiten u in uw beleid het komende Kunstenplan 2025-2028 stelt.

MOKER\_POi – de belangenvereniging van Amsterdamse presentatie- en ontwikkelinstellingen – is verheugd over uw ambities, waaronder het scheppen van voorwaarden voor ‘een gezond makersklimaat en daarmee [het zorgen] voor een betere balans tussen grotere, gevestigde instellingen en laagdrempelige broedplaatsen, vrije ruimtes en aanvullende presentatieplekken zodat de hele keten wordt bediend’.

Ook hebben we waardering voor uw inzet om het financieel kader voor de komende beleidsperiode zo optimaal mogelijk in te richten en zijn we blij met uw inspanningen om het budget voor het Kunstenplan in deze tijden van bezuinigingen op zijn minst gelijk te houden.

Desondanks zien we ons genoodzaakt tot het schrijven van deze brandbrief, omdat zich in het landelijke cultuurbeleid een ontwikkeling aftekent die grote consequenties gaat hebben voor het Amsterdamse culturele ecosysteem en in het bijzonder voor de sector Beeldende Kunst, waartoe de meer dan 40 bij onze vereniging aangesloten instellingen behoren en die een grote hoeveelheid makers bedienen/faciliteren in verschillende, vaak fragiele, stadia van hun praktijk (startend, mid-career), en essentieel zijn voor hun ontwikkeling en presentatie.

Het landelijke Mondriaan Fonds is voor onze instellingen een belangrijke bron van co-financiering. De regeling ‘Programma’s Kunstpodia’ is voor de Amsterdamse maak- en ontwikkelplekken de laatste jaren van groot belang geweest. Deze regeling biedt organisaties de mogelijkheid voor een meerjarige exploitatiesubsidie (in plaats van

projectgebonden financiering). In Amsterdam krijgen momenteel twaalf instellingen ondersteunende middelen uit deze regeling.<sup>1</sup> Zelfs nu al vallen echter instellingen die positief geadviseerd worden al onder de zaaglijn van de regeling Kunstpodia. Een recent voorbeeld hiervan zijn de niet gehonoreerde aanvragen van No Limits! Art Castle, Kunstveren, Rozenstraat - a rose is a rose is a rose en Welcome Stranger.

Recent is duidelijk geworden dat de hierboven genoemde regeling anders zal worden ingevuld. Het ligt in de verwachting dat een groot deel van alle presentatie- en ontwikkelinstellingen in Nederland geen subsidie meer zal ontvangen vanuit de meerjarige subsidies van het Mondriaan Fonds. Dit als gevolg van zowel de invoering van de Fair Practice-code als de voorwaarde en de ambitie van landelijke spreiding. Wij onderschrijven de wens om iedereen Fair Pay te betalen, maar dan moeten er wél instellingen zijn om deze mensen te kunnen betalen. En uiteraard onderschrijven we dat ook kunstenaars eerlijk moeten worden betaald - maar dan moeten er ook plekken zijn in de stad om deze kunstenaars te kunnen faciliteren en te begeleiden in hun ontwikkeling. Als de recent aangekondigde plannen van het Mondriaan Fonds worden doorgevoerd zou dit echter betekenen dat het culturele landschap en aanbod van presentatie- en ontwikkelinstellingen voor makers en publiek in Amsterdam enorm zal verschromelen. In het meest ongunstige scenario zouden per ingang van 2025 binnen deze regeling slechts twee (!) plekken vrij worden gemaakt voor kunstpodia gevestigd in de culturele hoofdstad van Nederland waardoor er juist minder makers, minder mensen Fair Pay betaald kunnen worden.

Dit steekt schril af tegen de verdeling van kunstenaars over het land: 21% van de kunstenaars woont in Amsterdam en daarbovenop 29% in de provincie Noord-Holland vanwege de (nabijheid van de) hoofdstad (CBS 2021).<sup>2</sup> Dit komt in feite neer op een concentratie van zo'n 50% van alle Nederlandse kunstenaars in de metropoolregio Amsterdam. Al deze kunstenaars hebben behoefte aan instellings- en presentatieplekken in de regio, wat in lijn is met de Amsterdamse ambitie om hedendaagse makers (beter) te ondersteunen. Door de beoogde aanpassing van de systematiek stijgt de druk op het Amsterdamse kunst- en cultuurbudget en wordt de sector beeldende kunst (en daarmee de presentatie- en ontwikkelinstellingen) onevenredig hard getroffen.

Het is een bekend probleem dat de beeldende kunstsector mede door het samenvallen van producerende én presenterende activiteiten al jarenlang een beperkter budget toebedeeld krijgt dan onze collega-sectoren zoals podiumkunsten en erfgoed. Nous Faes analyseerde al in 2020 de historisch gegroeide achterstand van de sector Beeldend ten opzichte van de andere sectoren in het Kunstenbeleid:

---

<sup>1</sup> Mondriaan Fonds Kunstpodia in Amsterdam: De Appel, De Oude Kerk, If I Can't Dance, Institute for Human Architecture, Ja Ja Ja Nee Nee Nee, Manifold Books, Marwan, Melkweg Expo, Metro 54, Motormond, Playbill, W139. Ministerie van OCW (BIS): Framer Framed. Daarnaast zijn er nog vier positief beoordeelde Amsterdamse instellingen waarvoor ondanks positieve beoordeling geen toereikende middelen beschikbaar waren. <https://www.mondriaanfonds.nl/actueel/nieuws/31-landelijke-kunstpodia-ontvangen-een-toekenning-van-het-mondriaan-fonds/>

<sup>2</sup> Zie: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2021/monitor-kunstenaars-en-andere-werkenden-met-een-creatief-beroep-2021?onepage=true>



*”Wie de adviezen voor de culturele Basisinfrastructuur (BIS) 2021-2024 van het Rijk en de meerjarige adviezen van grote gemeenten bekijkt, ziet dat actuele beeldende kunst er een weeskind is, verdwaald als een mier tussen reuzen. Dat betreft zowel het aantal instellingen, als de jaarlijks toebedeelde miljoenen [...]. Het budget voor de presentatie-instellingen in de BIS en bij het Mondriaan Fonds is sinds de bezuinigingen in 2013 gedaald: van ongeveer 34 miljoen naar ongeveer 21 miljoen euro in 2017-2020. In de BIS 2021-2024 is de sector Podiumkunsten jaarlijks goed voor ruim 150 miljoen euro, 75% van het geld dat er omgaat. Beeldende kunst komt met 6.5 miljoen per jaar op 3%.”<sup>3</sup>*

Op deze schrijnende scheefgroei dreigt nu een flinke extra tegenslag bovenop te komen, die de sector in Amsterdam buitensporig zal verstoren en structureel zal veranderen in negatieve zin. Vandaar deze noodkreet.

De meer dan 40 bij MOKER\_POi aangesloten presentatie- en ontwikkelinstellingen zijn cruciaal voor een gezond werkklimaat voor Amsterdamse kunstenaars en makers. Via onze organisaties bereiken we bovendien een bijzonder gevarieerd publiek – tot in de haarvaten van de stedelijke samenleving. Als MOKER\_POi verzoeken wij u daarom om:

- Kennis te nemen van deze landelijke ontwikkeling binnen de sector Beeldende Kunst - en in het bijzonder de kwetsbaarheid van middelgrote en kleine instellingen - en de mogelijke gevolgen daarvan voor de sector in Amsterdam.
- Rekenschap te geven van de groeiende ongelijkheid tussen disciplines en dat mee te wegen in de keuzes voor de aankomende beleidsperiode.

Graag gaat MOKER\_POi met u in gesprek over bovenstaande punten en de gevolgen die het toekomstige beleid zal hebben voor kleinere instellingen, het makersklimaat en daarmee op het ecosysteem van onze sector. We hopen gezamenlijk tot een oplossing voor dit probleem te kunnen komen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van MOKER\_POi  
Annet Zondervan en Annette Wolfsberger  
mede namens Josien Pieterse, Lucas van der Velden en Gaby Wijers

---

<sup>3</sup>[https://www.metropolism.com/nl/features/41242\\_beeldende\\_kunst\\_de\\_blinde\\_vlek\\_in\\_het\\_kunstbeleid\\_in\\_vijf\\_bouwstenen](https://www.metropolism.com/nl/features/41242_beeldende_kunst_de_blinde_vlek_in_het_kunstbeleid_in_vijf_bouwstenen)

**Namens de instellingen:**

ACED - platform for design & journalism  
AGA LAB  
BAU  
Beautiful Distress  
Bureau Postjesweg  
CBK Zuidoost  
De Appel  
De Ateliers  
FIBER  
Framer Framed  
Het HEM  
If I Can't Dance I Don't Want To Be Part  
of Your Revolution  
Imagine IC  
ISO  
Kunstfort Vijfhuizen  
Kunstverein  
LIMA  
Loods 6  
Looiersgracht 60  
M4gastatelier  
Mediamatic

Melkweg Expo  
Moving Arts Project  
NDSM-Werf  
Nieuw Dakota  
oude kerk  
P////AKT  
Project Space On The Inside  
Rijksakademie van beeldende kunsten  
ROZENSTRAAT – a rose is a rose is a  
rose  
San Seriffe - art book shop  
Sonic Acts  
Soundtrackcity  
Submarine  
Thami Mnyele Foundation  
The Beach  
Veem House for Performance  
Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond  
W139  
Waag Futurelab  
WOW Amsterdam  
Zone2Source